

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **L.K.**, bytom H., zastúpeného advokátom Mgr. M., Advokátska kancelária Č., proti žalovanému: **Krajský stavebný úrad v Žiline**, Andreja Kmeťa č. 17, Žilina, **za účasti vedľajšieho účastníka v konaní**: Ing. M., bytom L., zastúpeného advokátom JUDr. R., Advokátska kancelária P., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2009/00004/Kod zo dňa 12.1.2009, vo veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp.zn. 20S/9/2009, o námietke zaujatosti vznesenej vedľajším účastníkom konania, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. E. a JUDr. J. **sú vylúčení** z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 20S/9/2009.

O d ô v o d n e n i e :

V predmetnej právnej veci vedenej na Krajskom súde v Žiline vzniesol vedľajší účastník (námietateľ) námietku zaujatosti voči sudkyňi JUDr. E. a sudcovi JUDr. J. z dôvodu existencie skutočností, na základe ktorých možno pochybovať o ich nezaujatosti.

Námietateľ poukázal na to, že JUDr. M. bol predsedom senátu vo veci vedenej pod sp. zn. 10S/5/2005, v ktorej bola predmetom preskúmania zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo udelené jeho otcovi (vedľajšiemu účastníkovi v konaní) stavebné povolenie na stavbu, ktorá je predmetom aj tohto konania. Po ukončení predmetného konania sa otec námietateľ'a Ing. P. obrátil so sťažnosťou na Ústavný súd Slovenskej republiky, ku ktorej sa

ako vtedajší predseda senátu JUDr. M. vyjadril listom zo dňa 30.3.2006 Spr. 193/2006. Na viacerých miestach svojho listu uvádzal vyjadrenia zafarbené negatívnou emóciou a z jeho obsahu vyplýva, že sa nad prípustnú mieru stotožnil s potrebou chrániť jedného účastníka pred namietanými zásahmi do práv vedľajšieho účastníka. Celkový tón jeho vyjadrenia ako aj jednotlivé obsahové prvky vyvolávajú dojem, akoby ho nepredložil nestranný súd, ale priam advokát jednej z procesných strán.

O jeho zaujatosti voči vedľajšiemu účastníkovi svedčí aj to, že predmetnú nehnuteľnosť nazýva „*monštrum*“, „*panelákom*“, alebo uvádza, že žalobca ani nemal inú možnosť, ako predložiť krajskému súdu dôkaz, ktorý tento súd nesmel vykonať. Nasvedčujú tomu aj ďalšie vyjadrenia, napríklad „... *je smiešne a ide o výsostne účelové tvrdenie...*“, „...*absurdný právny názor sťažovateľov a ich advokáta...*“, „...*správal sa doslova vulgárne a arogantne...*“, „...*hrubo na ňu vystupoval a osočoval ju požiadavkou...*“, „*Sám sťažovateľ tomu určite neverí, keď sa pozrie na to „monštrum“, ktoré za pomoci stavebných orgánov dostaval*“, „...*ved' sa s nim žiaden úradník ani len nemal ochotu baviť..*“, „*Zavádzajú Ústavný súd, tak ako sa to snažili i na Krajskom súde..*“, a pod.

JUDr. M. tiež vyčítal, že sa bol s ostatnými členmi senátu vo voľnom čase pozrieť na predmetnú stavbu z vlastnej iniciatívy, aby „*videli ono monštrum a dospeli k zhodnému názoru, že vyzerá ako panelák.*“

Dôvodom pre vylúčenie JUDr. Č. z rozhodovania vo veci je podľa namietateľa obsah jej vyjadrenia k ústavnej sťažnosti, ktorú podal na ústavnom súde (v ktorej namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktoré podľa namietateľa nasvedčujú jej zaujatosti voči nemu ako stavebníkovi a je z neho zrejmé, že k nemu neprechováva neutrálny postoj. Poukázal najmä na záver jej vyjadrenia (str. 9), kde uvádza, že :*“chcem zdôrazniť, že sťažovateľ vidí, že jeho ústavné práva boli porušené, ale už nevidí a nechce vidieť, že stavba, ktorá je postavená 2 roky, čo nespochybnil ani sťažovateľ, užívaná, ale nevidí, že predmetnú stavbu zrealizoval na základe stavebných povolení, ktoré (...) boli ako nezákonné zrušené“*, ako aj „*(...) na druhej strane je otázka, ktorú verím, že si položí aj Ústavný súd SR a mal by si ju položiť aj sám sťažovateľ, či sťažovateľ postupoval zákonne, keď postavil stavbu do takého stavu ako je (..)*“, alebo tiež „*nedá mi podotknúť že*

celý charakter podania sťažovateľa, charakter celej kauzy, listiny. ktoré bude mať k dispozícii Ústavný súd SR (..) nabádajú k otázke, ktorej odpoveď nie je jasná a jednoznačná, ani keď toho času daná, „kto kričí chyťte zlodēja je to ten spravodlivý alebo ten druhý“.

Podľa názoru namietateľa, hoci sa JUDr. Č. snaží vo vyjadrení vyvolať dojem, že členovia jej senátu ešte otázku, kto je „ten spravodlivý“ a kto „ten druhý“ považujú za otvorenú, už sám fakt, že ju takto kladie naznačuje, že jej je známe, kto je tým oným „zlodejom“, ktorý kričí na žalobcu a síce, že je ním vedľajší účastník ako stavebník. Jej emotívne vyjadrenia napr. tým, že označuje vedľajšieho účastníka ako osobu, ktorá „nevidí a nechce vidieť“, či sugeruje, že on je „zlodejom, ktorý kričí chyťte zlodēja“, vyvolávajú objektívne zdanie, že JUDr. Č. je vo veci zaujatá.

Z uvedených dôvodov, by podľa jeho názoru namietateľa mali byť menovaní sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania v tejto právnej veci, pretože inak by bol narušený princíp objektívnej nestrannosti tohto súdu tak, ako ho vymedzuje čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a príslušná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva. Nebolo by tak možné naplniť požiadavku, ktorú na nich kladie tak Ústava Slovenskej republiky, ako aj dohovor na tzv. „apparance“, čiže na to, nakoľko „kvalifikovaným“ sa vzťah medzi osobou sudcu a inou osobou alebo predmetnom sporu môže javiť navonok. Vedľajšiemu účastníkovi sa z priebehu doterajšieho konania javilo ako zrejmé, že prinajmenšom pokiaľ ide o zdanie, spravodlivosti pred krajským súdom by nebolo zadosťučinené spôsobom, ktorý by objektívne vylúčil pochybnosti týkajúce sa menovaných sudcov.

JUDr. Č. sa k námietke zaujatosti vyjadrila písomne dňa 26.10.2009 tak, že sa vo veci necíti byť zaujatá, pretože nemá pomer k veci ani k účastníkom konania. Uviedla, že vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti neporušila zásadu nestrannosti sudcu v konaní a citácie, ktoré vedľajší účastník použil v námietke zaujatosti, boli vytrhnuté z kontextu.

JUDr. M. vo svojom písomnom vyjadrení k námietke zaujatosti z toho istého dňa uviedol, že predsedal senátu v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 10S/5/2005, v ktorom sa preskúmavalo rozhodnutie žalovaného o potvrdení stavebného povolenia

vydaného stavebným úradom otcovi vedľajšieho účastníka. Svoje tvrdenia zo základného konania označil za dôvodné a vychádzajúce výsostne zo skutkových tvrdení, ktoré súd zistil z prieskumného konania a pripomenul, že ako v odvolacom konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky tak i v konaní o sťažnosti právneho predchodcu vedľajšieho účastníka pred Ústavným súdom Slovenskej republiky bol právny predchodca namietateľa neúspešný. Uviedol, že vo veci sa necíti byť zaujatý, no nemá výhrady, aby bol vylúčený ako člen senátu z rozhodovacej činnosti v predmetnej veci.

Podľa § 14 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (ods. 1).

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (ods. 3).

Požiadavka nestrannosti súdu (sudcu) vyplýva z čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 ústavy ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru a § 14 OSP. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a strannosti.

Zo subjektívneho hľadiska je nestranný taký sudca, ktorý je podľa svojho vedomia a svedomia nezávislý na prejednávanej veci a účastníkoch sporu (ich zástupcoch) v tom zmysle, že je voči nim neutrálny, že voči nim nemá žiadne predsudky, sympatie ani antipatie, teda že účastníci sú v jeho očiach úplne rovní, a že k právnemu vzťahu, ktorý rieši, nezískal vzťah ešte predtým, než mu vec pripadla na prejednanie a rozhodnutie, a je teda predpoklad, že bude môcť vec posudzovať úplne nezávisle a slobodne. Treba však pripomenúť, že pre vyslovenie záveru o neexistencii dôvodu pre vylúčenie sudcu nestačí, že sudca sa subjektívne necíti byť zaujatý vo vzťahu k účastníkom konania (k ich zástupcom), či k veci, ale z objektívneho hľadiska musia byť vylúčené aj oprávnené pochybnosti o jeho nestrannosti, pričom už len zdanie v tomto smere, spochybňujúce jeho nestrannosť, môže mať význam pre rozhodnutie. Nemožno tiež vylúčiť, že sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na iné okolnosti majúce k nemu relevantný vzťah.

Z obsahu spisu vyplýva, že JUDr. M. ako predseda senátu vo veci vedenej pod sp. zn. 10S/5/2005, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo udelené vedľajšiemu účastníkovi (otcovi a právnenému predchodcovi vedľajšieho účastníka, v tomto konaní – namietateľa) stavebné povolenie na stavbu, ktorá je predmetom tohto konania, zaslal ústavnému súdu vyjadrenie (Spr 193/2006 z 30.3.2006) na sťažnosť vedľajšieho účastníka, obsahom ktorej boli aj namietateľom vytykané pasáže. Nespochybnil, že je členom senátu, ktorý v predmetnej veci sp. zn. 20S/9/2009 preskúmava zákonnosť rozhodnutia žalovaného č. k. 2009/00004/Kod z 12.1.2009 o povolení stavby pre stavebníka (namietateľa). Predsedníčka tohto senátu JUDr. Č. podala pre potreby ústavného súdu vyjadrenie (Spr 504/2009 z 21.9.2009) k ústavnej sťažnosti vedľajšieho účastníka (namietateľa), ktorej obsahom sú aj v námietke uvádzané časti.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodujúceho o námietke zaujatosti voči menovaným sudcom, označené pasáže ich vyjadrení k ústavným sťažnostiam namietateľa a jeho právneho predchodcu obsahujúce emotívne podfarbené formulácie a prívlastky ako aj hodnotiace úsudky presahujúce rámec oficiálne vecného popisu a hodnotenia faktov vyplývajúcich z predchádzajúceho konania v kontexte s obsahom vyjadrení, objektívne boli spôsobilé u namietateľa vyvolať dojem o názorovej inklinácii dotknutých sudcov k niektorej z procesných strán a na základe toho aj o tom, že k prejednáwanej veci majú vytvorený názor. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že samotní dotknutí sudcovia sa podľa svojich vyjadrení necítia byť zaujatí, pretože, ako už bolo uvedené, aj keď to tak sudca nemusí pociťovať a subjektívne sa cítiť zaujatý, objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych znakov. Pri posudzovaní objektívneho testu nestrannosti sudcu má význam aj púhe zdanie, že sudca môže byť zaujatý (rozsudky ESLP vo veci Chmelíř v. Česká republika zo 7.6.2005 a Ferantelli v. Taliansko zo 7.8.1996). V zmysle tzv. teórie zdania nestačí, že sudca sa subjektívne cíti nestranný, ale musí sa taký javiť aj v očiach strán.

Vzhľadom na to, že v danom prípade tomu tak nebolo, Najvyšší súd Slovenskej republiky v záujme odstránenia vzniknutých pochybností a zachovania dôvery v nestranné a nezaujaté rozhodovanie súdu v predmetnej veci, rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 19. novembra 2009

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová